

Siseministri määruse „Vabatahtlikkuse alusel Päästeameti tegevuses osalejale toetuse andmise tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel. Siseministri määruse „Vabatahtlikkuse alusel Päästeameti tegevuses osalejale toetuse andmise tingimused ja kord“ eelnõu (edaspidi *eelnõu*) reguleerib Päästeameti tegevuses vabatahtlikkuse alusel osalevatele mittetulundusühingutele ja kohaliku omavalitsuse üksustele toetuse (edaspidi *toetus*) andmise ning selle kasutamise ja tagasinõudmise tingimusi ja korda. Toetuse andmise eesmärk on parandada Päästeameti tegevuses vabatahtlikkuse alusel osaleva mittetulundusühingu ja kohaliku omavalitsuse üksuse võimekust pakkuda kvaliteetset päästeteenust ning see läbi tagada vabatahtliku päästetegevuse jätkusuutlikus.

Päästevõrgustik on ühtset päästeteenust osutav võrgustik, mille moodustavad kutselised ja vabatahtlikud päästekomandod. Päästeala vabatahtlikud on läbi mittetulundusühingu või kohaliku omavalitsuse üksuse Päästeametiga lepingulises suhtes (edaspidi *vabatahtlikud*). 2024. aasta augusti kuu seisuga on vabatahtlikke päästjaid kokku 2787 ja päästeasutuse tegevuses vabatahtlikkuse alusel osalevaid juriidilisi isikuid 161, millest 118 omavad vabatahtlikke päästekomandosid, kus vabatahtlikud päästjad tegelevad nii päästesündmusele reageerimisega kui ka ennetustegevustega ning 43 tegelevad ainult ennetustööga. Siseturvalisuse arengukavas on aastateks 2020-2030 (STAK) vabatahtlike päästjate arvu suurenemisele seatud arvuline eesmärk: 2030. aastaks 5000 vabatahtlikku päästjat.

Kuigi vabatahtlike päästjate arv ja nende panus on aastatega kasvanud, ei ole päästevõrgustiku areng siiani alati toimunud reaalsest vajadusest lähtuvalt. Päästevõrgustiku ressursse tuleb kasutada viisil, mis aitab abi kättesaadavust maksimaalselt parandada ning suunata teenuste pakkumist selliselt, et see vastaks võimalikult hästi elanike paiknemisele ja võimaldaks ennetada võimalikult palju õnnetusi ja surmasid ning tagada kiire abi. Vabatahtlike reageerimiseks kasutatav tehnika on suures osas vana ja vajab pidevat hooldust ning remonti. Käesoleva eelnõu alusel toetuste andmine annab võimaluse vabatahtlikel oma tehnikat hooldada ja uuendada, mis omakorda tõstab vabatahtlike reageerimisvõimekust.

Päästeamet soovib vabatahtliku pääste valdkonda arendada viisil, mis loob ühiskonnale võimalikult palju lisandväärtust, tagab võrgustikus tegutsevatele vabatahtlikele päästjatele kaasaegsed ja jätkusuutlikkust toetavad tegevustingimused, soodustab vabatahtlike päästjate järelkasvu ja võimaldab neil osutada heal tasemel turvalisust loovaid teenuseid. Selleks, et päästevõrgustik toimiks, on vaja tagada võrgustiku toimepidevus. Toimepidevuse tõstmiseks on vaja omada võrgust sõltumatuid energia allikaid ja küttesüsteeme. Eelnõu alusel eraldatavad toetused annavad nende soetamiseks ja parendamiseks vabatahtlikele täiendavad võimalused.

Eelnõuga kaasneb kohalikele kogukonnale positiivne mõju, kuna toetuse andmisega paraneb kohapealne turvalisus läbi vabatahtlike päästeühenduste toimepidevuse kasvu ja varustuse paranemise. Pääste ühingud on kogukonnas ohuteadlikkuse kujundajateks ja inimestes õnnetusi ennetavaid hoiakute ja käitumiste parandajateks.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Päästeameti vabatahtlike nõunik Merike Tammearu (merike.tammearu@rescue.ee) ja õigusosakonna õigusloome jurist Kätlin Tänavots (katlin.tanavots@rescue.ee). Eelnõu ettevalmistamisse on kaasatud Siseministeeriumi õigusnõunik Heli Simson (heli.simson@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Siseministeeriumi õigusnõunik Kaidi Kulp (kaidi.kulp@siseministeerium.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 7 peatükist ja 24 paragrahvist.

1. peatükk. Üldsätted

Paragrahviga 1 sätestatakse eelnõu reguleerimisala. Eelnõuga kehtestatakse Päästeameti tegevuses vabatahtlikkuse alusel osalevatele mittetulundusühingutele ja kohaliku omavalitsuse üksusele toetuse (edaspidi *toetus*) andmise ning selle kasutamise ja tagasinõudmise tingimused ja kord.

Paragrahviga 2 sätestatakse eelnõus kasutatavad terminid.
Investeeringuobjekt on projekti tegevuste elluviimise koht.

Omafinantseering on toetuse saaja rahaline panus projekti abikõlblike kulude katmiseks, mis on kajastatud projekti eelarves ja mida toetusest ei hüvitata.

Projekt on kindla eesmärgi saavutamisele suunatud ajas ja ruumis piiritletud ühekordne tegevus või tegevuste kogum, mille tegemiseks toetusi taotletakse või kasutatakse.

Paragrahviga 3 sätestatakse toetuse andmise eesmärk ja tulemus.

Lõike 1 kohaselt on toetuse andmise eesmärgiks parandada Päästeameti tegevuses vabatahtlikkuse alusel osaleva mittetulundusühingu ja kohaliku omavalitsuse üksuse võimekust pakkuda kvaliteetselt päästeteenust ning see läbi tagada vabatahtliku päästetegevuse jätkusuutlikkus.

Eelnõu alusel rahastatakse projekte, mille eesmärgiks on parandada vabatahtliku päästetegevuse jätkusuutlikkust. Toetuse andmise eesmärgi saavutamiseks toetatakse tegevusi, mis tõstavad vabatahtlike toimepidevust, reageerimiskindlust ja töö ohutust, ühtlasi panustatakse tulekahjuga seotud õnnetuste ennetamisesse ja turvalisema elukeskkonna loomisesse.

Lõige 2 kohaselt on toetuste andmise tulemusena paranenud kogukonna turvalisus läbi vabatahtliku päästetegevuse võimekuse suurenemise. Toetuse andmise tulemusena on

paranenud vabatahtliku pääste olme, tehnika, jätkusuutlikkus ja reageerimiskindlus, mis annab suurema kindluse turvalisusele antud piirkonnas.

Paragrahviga 4 kehtestatakse toetuse andja. Toetuse andja on Päästeamet (edaspidi *toetuse andja*), kes menetleb toetuse taotlusi (edaspidi *taotlus*), teeb toetuse väljamakseid ja teostab järelevalvet toetuse kasutamise üle.

Toetuse andja vastutab taotlusvooru väljakuulutamise ja koordineerimise eest, teavitab toetuse saamise võimalusest, menetleb esitatud taotlust ja teeb taotluse rahuldamise või mitterahuldamise otsused. Toetuse andja täpsem õiguste ja kohustuste loend on toodud seletuskirja § 23 selgituses.

2. peatükk. Toetuse andmise alused

Paragrahviga 5 sätestatakse toetatavad tegevused.

Lõike 1 kohaselt toetatakse projekte, mille elluviimine panustab otseselt toetuse andmise eesmärgi ja tulemuse saavutamisse.

Lõikega 2 sätestatakse, millise konkreetsete tegevused on eelnõu alusel toetatavad.

Toetatavad tegevused on:

- 1) komandohoone inventari soetamine ja remont, näiteks tulekustutusriiete kuivatuskapp, mööbel, generaator, spordi inventar, valgustus jne;
- 2) päästevarustuse, -tehnika ning isikukaitsevarustuse soetamine ja remont, näiteks tulekustutusriided ja muud isikukaitsevahendid, päästetöö tegemiseks vajalikud voolikud, kirved, saed, erinevad muud tööriistad ja tarvikud, pumbad, infrapunakaamerad jms;
- 3) toetuse taotleja omandisse kuuluva komandohoone renoveerimine või uue hoone ehitus;
- 4) ennetus- ja kriisivarustuse soetamine ning remont;
- 5) päästetegevuseks vajaliku kinnisasja ost - Päästeamet on siiani toetanud Päästeametiga pääste- ja ennetustöö lepingu sõlminud mittetulundusühinguid kinnisasja (maa, hoone) otsmisel, et nad saaks ehitada vabatahtlikele päästjatele komandohoone nii päästetehnika hoidmiseks kui ka laste ennetusringide läbiviimiseks või muu ennetusalase töö tegemiseks ning ruume sihipäraselt sisustada.

Lõike 3 kohaselt antakse toetust ka välisabi projekti omafinantseeringu katmiseks eeldusel, et välisabist rahastatava projekti sisuks on lõikes 2 nimetatud eseme soetamine või tegevus. Eesmärk on toetada vabatahtlike võimalust saada täiendavaid rahalisi vahendeid kvaliteetse päästeteenuse pakkumiseks ning parandada nende võimalust saada toetust välisabi toetusprogrammidest. Üldjuhul on välisabi toetusprogrammidest saadav rahastus suurem kui siseriiklikest toetusprogrammidest, mistõttu vajaliku omafinantseeringu summa kokkusaamine võib osutuda keeruliseks.

Lõige 4 kohaselt ei anta toetust projektile, mis on ajendatud ärihuvist ning suunatud kasumi teenimisele, kuna see on vastuolus käesoleva eelnõu alusel toetuse andmise eesmärgiga.

Paragrahv 6 reguleerib kulu abikõlblikkust.

Lõike 1 kohaselt on abikõlblik kulu, mis on tehtud toetuse saaja poolt projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul, vastab projekti eesmärkidele ja on vajalik, põhjendatud ning otseselt seotud projekti elluviimisega. Tegemist on kulu abikõlblikuks lugemise üldpõhimõttega.

Lõikes 2 on toodud abikõlblike kulude nimekiri.

- 1) juriidiliselt isikult või füüsilisest isikust ettevõtjalt projekti elluviimiseks vajaliku teenuse või eseme soetamise kulu – teenused või esemed, mis on otseselt vajalikud projekti elluviimiseks ja projekti eesmärgi saavutamiseks, kuid ei ole allpool olevas nimekirjas nimetatud;
- 2) ehitustöö projekteerimiskulu;
- 3) ehitusmaterjali kulu;
- 4) ehitustööde eest töö tegijale makstav tasu;
- 5) päästetegevuseks vajaliku kinnisasja ostu kulu;
- 6) omanikujärelevalve eest makstav tasu, juhul kui omanikujärelevalve on sisse ostetud tasuline teenus.

Lõikes 3 on abikõlblike kulude üldtingimused, mida tuleb järgida. Kirjeldatakse, milliste tunnuste esinemisel loetakse kulu abikõlblikuks.

Kulu kohta kehtivad järgmised üldtingimused:

- 1) projekti kulu kaetakse toetuse saaja arvelduskontolt – kõik kulud peavad olema tasutud toetuse saaja arvelduskontolt, sularahas kaetud kulud loetakse mitteabikõlblikuks;
- 2) kulu on tõendatud raamatupidamise algdokumendiga ja selle alusel tehtud ülekannet tõendava maksekorralduse või pangakonto väljavõttega – kõigi tehtud kulud peavad olema tõendatud;
- 3) kulu on tekkinud, järgides riigihangete seadust – riigihangete seaduse tähenduses hankija on kohustatud toetuse kasutamisel järgima riigihangete seaduse reegleid. Riigihangete seaduse § 14 lg 1 p 1 kohaselt algab lihthanke piirmäär asjade või teenuste hankelepingu korral 30 000 eurost ehk taotleja peab läbi viima hanke riigihangete registri kaudu kui soetuse summa on 30 000 või suurem. Riigihanke läbiviimise vajadus ei tulene mitte eraldatava toetuse suuruselt, vaid asja või teenuse kogumaksumusest. Näiteks, kui toetust saadakse 20 000 eurot, kuid asi ise maksab 31 000 eurot, siis tuleb ikkagi läbi viia lihthange.
- 4) kulu on selgelt eristatavalt kirjendatud raamatupidamisregistris ja vastab Eesti finantsaruandluse standardile;
- 5) kulu on tekkinud ja tasutud abikõlblikkuse perioodil – kõik ülekanded seoses projekti tasudega tuleb teha taotlusvooru väljakuulutamise eelarve aasta jooksul, kulud, mis ei ole tekkinud abikõlblikkuse perioodi ajal, loetakse mitteabikõlblikeks kuludeks.

Lõikega 4 kehtestatakse mitteabikõlblike kulude loend. Loetletud mitteabikõlblike kulude osas on valdavalt tegemist toetuse andmise eesmärgi täitmiseks ebaoluliste või ebasobivate kuludega. Mõistlik on sellised kulud toetusvahendite ebaotstarbeka kasutamise vältimiseks välistada. Näiteks kulud auhindadele ja kingitustele võivad teatud projektides olla õigustatud, kuid üldjuhul ei ole see soovitud projekti ega programmi eesmärk.

Välistatud on samade tegevuste ning sarnaste eesmärkide ja tulemuste saavutamise topeltfinantseerimine. Toetust ei ole lubatud taotleda kulule, millele on toetus juba eraldatud. Üldjuhul on toetuse saaja püsikulud käesoleva eelnõu kohaselt mitteabikõlblikud, erandiks on siinkohal projektijuhtimise kulu, mida võib kajastada abikõlbliku kuluna.

Paragrahv 7 sätestab abikõlblikkuse perioodi

Lõike 1 ja 2 kohaselt on projekti abikõlblikkuse periood ajavahemik, mille kestel tehakse projekti tegevusi ja tekivad projekti kulud. Abikõlblikkuse periood algab toetuse taotluse

rahuldamise otsuse tegemise kalendriaasta esimesest jaanuarist ja lõppeb kõige hiljem 31. detsembril taotlusvooru välja kuulutamise kalendriaastal.

Lõike 3 kohaselt on toetuse andjal õigus abikõlblikkuse perioodi mõjuval põhjusel pikendada. Abikõlblikkuse perioodi võib pikendada maksimaalselt kuni 6 kuu võrra, pikendamise aluseks on toetuse saaja kirjalik taotlus koos põhjendustega. Abikõlblikkuse pikendamise taotlus tuleb esitada abikõlblikkuse perioodi jooksul.

Lõike 4 kohaselt ei lähtuta välisabi projekti omafinantseeringu katmise toetuse abikõlblikkuse perioodi osas käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatust, vaid põhirahastaja abikõlblikkuse perioodist. Siiski seatakse ka välisabi projektide omafinantseeringu katmise toetuste abikõlblikkuse perioodile maksimaalne tähtaeg ning selleks on 24 kuud (taotlusvooru kalendriaasta + käesolevast lõikest lisanduv 12 kuud).

Paragrahv 8 sätestab taotlusvooru eelarve, toetuse määra ning toetuse omafinantseeringu piirmäärad

Lõike 1 kohaselt kujuneb toetuse taotlusvooru eelarve vastavalt riigieelarvest või sihtotstarbeliselt eraldatud vahenditele ja kinnitatakse Päästeameti peadirektori käskkirjaga. Toetuse andja eraldab toetust nendest vahenditest, mida saadakse iga-aastaselt eelarvelistest vahenditest või väljaspool eelarvet ühekordselt sihtotstarbeliselt näiteks siseministri või Vabariigi Valitsuse poolt eraldatud vahenditest.

Lõikes 2 on sätestatud toetuse ülemmäära, milleks on 30 000 eurot projekti kohta.

Lõike 3 kohaselt peab toetuse saaja katma vähemalt 10 protsenti abikõlblikest kuludest omafinantseeringuga. Kui toetust taotletakse välisabi projekti omafinantseeringu katmiseks, on toetuse määr kuni 50 protsenti nõutavast omafinantseeringu summast. Käesoleva eelnõu alusel ei toetata välisabi projektide omafinantseeringut 100% ulatuses, taotleja peab suutma lisaks saadud omafinantseeringu toetusele panustama omalt poolt veel vähemalt 50% nõutavast omafinantseeringust.

Eelnõu § 9 sätestatakse vähese tähtsusega abi andmise tingimused.

Lõikes 1 ja 2 sätestatakse riigiabi andmisel järgitavad õiguslikud alused ning antakse viited vastavatele regulatsioonidele.

Toetus võib kvalifitseeruda vähese tähtsusega abiks komisjoni määruse (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2831, 15.12.2023) või komisjoni määruse (EL) 2023/2832 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2832, 15.12.2023), ja konkurentsiseaduse § 33 tähenduses.

Eelnõu alusel toetuse andmine ehk eelnõus nimetatud tegevuste toetamine võib kvalifitseeruda riigiabiks konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 mõistes või vähese tähtsusega abiks konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 tähenduses. Konkurentsiseaduse § 30 lõige 1 sätestab, et riigiabiks loetakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatud abi. Riigiabi konkreetset definitsiooni Euroopa Liidu toimimise leping ei anna, kuid artikli 107 lõike 1 järgi on riigiabi igasugune liikmesriigi või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust. Vähese tähtsusega abi hinnatakse samade kriteeriumide

alusel kui riigiabi. Hindamiskomisjon hindab hindamiskomisjon iga taotluse puhul eraldi, kas toetus loetakse grupierandiga hõlmatud riigiabiks, vähese tähtsusega abiks või mitte.

Lõike 3 kohaselt on ameti kohustus kontrollida, kas programmist taotletav toetus on käsitatav vähese tähtsusega abina.

Lõikes 4 ja 5 sätestatakse, et vähese tähtsusega abi andmisel tuleb muuhulgas jälgida, et ühele taotlejale antava vähese tähtsusega abi kogusumma ei ületaks mis tahes kolme eelarveaasta pikkuse ajavahemiku jooksul 300 000 eurot või üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavale ettevõtjale 750 000 eurot. Kogusumma all mõeldakse kogu riigipoolset toetust kokku.

Lõige 6 sätestab, et kui vähese tähtsusega abina kvalifitseeruvat toetust taotletakse suuremas summas kui taotleja on vähese tähtsusega abina õigustatud saama, vähendab amet taotleja nõusolekul toetuse summat vähese tähtsusega abi ülemmääran.

3. peatükk. Taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded ning toetuse taotlemine

Paragrahv 10 sätestatakse nõuded taotlejale.

Lõikes 1 sätestatakse, et toetuse võib taotleda Päästeametiga pääste- ja ennetustöö lepingu sõlminud avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud ja kohaliku omavalituse üksused.

Lõikes 2 sätestatakse nõuded, millele toetuse taotleja peab vastama.

Taotlejale kehtivad järgmised nõuded:

- 1) taotleja ei ole erakond;
- 2) taotlejal ei ole riikliku maksu- või maksevõlga, välja arvatud juhul, kui see võlg on täies ulatuses ajatatud;
- 3) taotleja suhtes ei ole algatatud pankroti- või likvideerimismenetlust ega ole sundlõpetamisel ja tal puudub kehtiv äriregistrist kustutamise hoiatus;
- 4) taotleja tegevus on avalik ja kui taotleja on kohustatud esitama majandusaasta aruanded, on need nõuetekohaselt esitatud;
- 5) kui taotleja on varem saanud riigieelarvest, Euroopa Liidu või muudest vahenditest toetust, mis on kuulunud tagasimaksmisele, on tagasimaksed tehtud tähtajaks ja nõutud summas;
- 6) taotlejat ega tema seaduslikku esindajat ei ole karistatud majandusala, ametiala, varavastase, avaliku korra, riigi julgeoleku või avaliku usalduse vastase süüteo eest või kui teda on karistatud, siis on tema karistusandmed karistusregistrist kustutatud;
- 7) taotleja on varem sõlmitud riigieelarvelise toetuse lepingut täitnud nõuetekohaselt.

Paragrahv 11 kehtestab üksikasjalikud nõuded taotluse esitamiseks ja vormistamiseks.

Lõike 1 ja 2 kohaselt peab taotleja esitama toetuse taotlemiseks taotluse koos lisadokumentidega. Taotlus peab olema eesti keeles ja sisaldama informatsiooni ulatuses, mis võimaldab toetuse andjal kontrollida toetuse saaja ja taotluse vastavust käeoleva eelnõu nõuetele. Taotlusest peab selguma, et toetust taotletakse taotlusvoorus nimetatud eesmärkidel ja toetatavateks tegevusteks ning et projekt panustab päästeseaduse kohaselt päästeasutuse tegevusse. Sealhulgas sätestatakse, milliseid andmeid ja lisadokumente peab taotlus sisaldama:

- 1) taotleja nimi ja registrikood;
- 2) taotleja kontaktandmed, sealhulgas taotleja e-posti aadress ja arvelduskonto number;
- 3) projekti nimi, eesmärk ja tulemus;
- 4) projekti planeeritavad tegevused ja investeeringuobjekt;
- 5) projekti eelarve kulude lõikes ja taotletav toetuse summa;

- 6) projekti tegevuste ajakava, sealhulgas projekti elluviimise algus- ja lõppkuupäev;
- 7) kinnitus § 10 lõige 4 tingimustele vastamise osas, välja arvatud kohaliku omavalitsuse üksus;
- 8) projekti omafinantseeringu allikas ning tõendid omafinantseeringu katmise võimekuse kohta;
- 9) teave, kui taotleja on projekti tegevustele taotlenud toetust samal ajal muust riigieelarvelisest, Euroopa Liidu või välisabi toetusmeetmest;
- 10) muu vajalik teave.

Lõike 3 kohaselt on soovituslik planeeritavad tegevused enne taotluse esitamist vastava piirkonna päästkeskuse vabatahtlike spetsialistiga läbi arutada, kuna temal on ülevaade Päästemeeti plaanidest ja eesmärkidest.

4. peatükk. Taotlusvooru avamine, taotluse esitamine ja menetlemine ning taotluse kohta otsuse tegemine

Paragrahv 12 sätestab taotlusvooru avamise ja taotluste esitamise.

Lõike 1 kohaselt kinnitab toetuse andja taotluste esitamise ajakava ja eelarve. Eelarveliste vahendite olemasolu korral võib aastas välja kuulutada ka mitu taotlusvooru. Toetuse andja kinnitab iga vooru kohta taotluste esitamise ajakava ja eelarve.

Lõike 2 kohaselt kuulutab toetuse andja taotlusvooru välja oma veebisaidil. Tegemist on taotluse väljakuulutamise miinimumnõudega, mis tuleb toetuse andjal igal juhul täita. Praktikas jagatakse infot taotlusvoorude kohta ka kõigis muudes infokanalites (nt toetuse andja sotsiaalmeedia, otseteavitused toetuse sihtgruppidele jne), et avatud toetusvooru kohta jõuaks info võimalikult paljude potentsiaalsete taotlejateni.

Lõike 3 kohaselt esitab taotleja esindusõiguslik isik taotluse ja selle lisadokumendid digiallkirjastatult toetuse andja e-posti aadressil rescue@rescue.ee. Esindusõiguslik isik mittetulundusühingul on juhatusse valitud isik, kelle volitused on kehtivad ning nähtavad Äriregistrist ning kohaliku omavalitsuse üksusel valitsev linnpea või vallavanem või tema volikirja alusel tegutsev isik. Volikiri tuleb esitada koos taotlusega.

Paragrahv 13 sätestab taotluse menetlemise aja. Taotlusi menetletakse ja otsus selle rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta tehakse 30 kalendripäeva jooksul taotluse esitamisest arvates.

Paragrahv 14 reguleerib taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimist.

Lõike 1 kohaselt kontrollib toetuse andja tähtaegselt esitatud taotluse ja taotleja vastavust eelnõus sätestatud nõuetele.

Lõike 2 kohaselt võib toetuse andja juhul, kui taotluse läbi vaatamise käigus selgub, et taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid, küsida taotlejalt selgitusi ja lisadokumente taotluses esitatud andmete kohta või teha ettepaneku taotluse täiendamiseks või muutmiseks. Taotlejale edastatakse vastavasisuline teade, milles on kirjeldatud asjaolud, mis vajavad täiendavat selgitamist, täiendamist või lisateavet, ning märgitud tähtpäev puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks annab toetuse andja taotlejale tähtaja, mil peatub taotluse menetlemise aeg. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue

täidetuks. Toetuse andja jätab taotluse läbi vaatamata ja sisuliselt hindamata, kui taotleja ei ole antud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud või kui puuduste kõrvaldamise raames esitatud lisateave ei anna ikkagi alust lugeda nõue täidetuks. Vastav teade edastatakse taotlejale ja tema taotluse osas tehakse rahuldamata jätmise otsus.

Lõike 3 kohaselt tunnistatakse taotlus nõuetele vastavaks, kui taotleja ja taotlus vastavad käesoleva eelnõu nõuetele. Toetuse andja saab tunnistada taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks ainult juhul, kui on täidetud kõik eelnõu §-des 10 - 11 sätestatud nõuded.

Lõike 4 kohaselt on toetuse andjal õigus külastada investeringuobjekti kohapeal enne toetuse andmist. Toetuse andja peab vastavasisulisest soovist taotlejat teavitama vähemalt viis kalendripäeva ette.

Lõike 5 kohaselt tunnistatakse taotlus nõuetele mittevastavaks vastavaks, kui taotleja või taotlus ei vasta käesoleva eelnõu nõuetele ja taotleja ei ole taotluses esinevaid puudusi määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud.

Taotlus tunnistatakse nõuetele mittevastavaks, kui esineb vähemalt üks järgnevatest asjaoludest:

- 1) taotleja ei vasta § 10 sätestatud nõuetele;
- 2) toetuse saaja ei vasta § 11 sätestatud nõuetele;
- 3) taotluses on esitatud ebaõigeid ja mittetäielikke andmeid ja puudused on toetuse andja määratud tähtpäevaks kõrvaldamata;
- 4) toetus ületab vähese tähtsusega abi ülemmäära ja taotleja ei nõustu, et toetust vähendatakse vähese tähtsusega abi ülemmäärani.

Paragrahv 15 sätestab nõuetele vastavaks tunnistatud taotluse hindamise põhimõtted.

Lõike 1 kohaselt hindab vastavaks tunnistatud taotlusi Päästeameti peadirektori käskkirjaga moodustatud hindamiskomisjon. Hindamiskomisjon peab olema vähemalt viieliikmeline.

Lõike 2 kohaselt hinnatakse nõuetele vastavaid taotlusi nelja hindamiskriteeriumi alusel:

- 1) projekti sisuline põhjendatus – komisjon hindab, kas taotluses planeeritud tegevused on vastavuses toetuse andmise eesmärgiga;
- 2) projekti tegevuste kirjeldus ja ajakava – komisjon hindab, kas planeeritud tegevused on otstarbekad, kas oleks võimalik sama tulemus saavutada sobivamate tegevustega ning vajadusel teeb vastava ettepaneku;
- 3) eeldatav tulemus - komisjon hindab, kas planeeritud tegevused on piisavad ja kõiki asjaolusid arvestades sobivaimad soovitud tulemuse saavutamiseks;
- 4) taotluse eelarve - komisjon hindab eelarve põhjendatust.

Lõike 3 kohaselt moodustab hindamiskomisjon vastavalt hindamise käigus koondhinde alusel tekkinud paremusjärjestuse põhjal taotlustest pingerea.

Lõike 4 kohaselt on komisjonil õigus teha taotlejale ettepanek vähendada taotletud toetuse summat või muuta taotluses kavandatud tegevusi. Komisjon võib teha ettepaneku vähendada toetuse summat näiteks, siis kui puuduvad rahalised vahendid kogu taotletud summa ulatuses toetuse maksmiseks või kui kõik kavandatud tegevused ei ole panusta toetuse andmise eesmärgi saavutamisse.

Komisjoni tehtud muudatusettepaneku tegemise järgselt pikeneb taotluse menetlemise tähtaeg taotlejale taotluse muutmiseks antud tähtaja võrra.

Paragrahv 16 nähakse ette taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise tingimused ja kord ning üldised alused.

Lõikes 1 sätestatakse, kes teeb taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse. Taotlus rahuldatakse Päästeameti peadirektori poolt juhul, kui taotleja ja taotlus vastavad eelnõus nimetatud nõuetele ning taotlus kuulub hindamiskomisjoni hindamistulemuse põhjal rahuldamisele.

Lõike 2 kohaselt tehakse taotluse rahuldamise otsus juhul, kui taotleja ja taotlus vastavad käesolevas eelnõus sätestatud nõuetele ja taotlus kuulub hindamistulemuste põhjal rahuldamisele. Taotluse rahuldamise otsuse tegemiseks peavad olema täidetud mõlemad eelnimetatud eeldused.

Lõike 3 kohaselt võib taotluse osaliselt rahuldada tingimusel, et taotleja on nõus toetuse andja ettepanekuga taotletud toetuse summat vähendada või taotluses kavandatud tegevusi muutma. Kui taotleja ei ole ettepanekuga nõus, teeb toetuse andja taotluse rahuldamata jätmise otsuse. Vastava ettepaneku võib teha näiteks, siis kui puuduvad rahalised vahendid kogu taotletud summa ulatuses toetuse maksmiseks või kui kõik kavandatud tegevused ei ole panusta toetuse andmise eesmärgi saavutamisse.

Lõige 4 sätestab taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuses märgitavad andmed.

Lõike 5 kohaselt tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus, kui taotleja või taotlus ei vasta mõnele eelnõus sätestatud nõudele ja on seetõttu tunnistatud nõuetele mittevastavaks, kui taotlusvoorus ei jätku enamate taotluste toetamiseks rahalisi vahendeid, taotleja ei ole nõus toetuse vähendamise või tegevuste muutmiselega või kui taotluse menetlemise käigus selgub, et taotluses on esitatud ebaõigeid ja mittetäielikke andmeid ning puudused on toetuse andja määratud tähtpäevaks kõrvaldamata.

Lõige 6 sätestab taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitavad andmed. Punktis 1-4 on toodud loeteluga andmetest, mis tuleb taotluse rahuldamata jätmise otsuses kindlasti esitada. Punktis 5 on jäetud võimalus esitada otsuses veel muu vajalik teave konkreetsest taotlusest lähtuvalt, mida toetuse andja peab vajalikuks esitada.

Lõike 7 kohaselt saadetakse taotlejale tema kohta tehtud otsus elektrooniliselt 14 kalendripäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

Lõike 8 kohaselt võib taotluse rahuldamise otsuse teha haldusmenetluse seaduse § 53 tähenduses kõrvaltingimusega, kui on tõenäoline, et lõpliku otsuse tegemiseks vajalik eeldus saabub või täidetakse hiljemalt kõrvaltingimuses märgitud tähtaja jooksul ja kõrvaltingimuse seadmine on mõistlik. Kõrvaltingimuse nõuetekohasel saabumisel või täitmisel vormistatakse sellekohane teave taotluse rahuldamise otsuse juurde.

Kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsus võidakse teha näiteks välisabi projekti omafinantseeringu katmise toetuse maksmise osas kui toetust taotletakse selleks, et välisabi toetusmeetmest tulevikus minna raha taotlema.

Lõike 9 kohaselt ei teki taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse põhjal toetuse saajal õigust toetuse maksele. Õigus toetusega seotud maksele tekib toetuse saajal pärast seda, kui toetuse andja on tingimuse saabumise või täitmise tuvastanud toetuse saaja esitatud teabe põhjal, välja arvatud siis, kui teavet on võimalik toetuse andjal tuvastada infosüsteemist, registrist või muust andmeallikast.

5. peatükk. Toetuse kasutamine

Paragrahviga 17 sätestatakse toetuse maksmise tingimused.

Lõike 1 kohaselt makstakse toetus saajale välja vastavalt toetuse eraldamise otsuses sätestatud tingimustele. Eraldi toetuse eraldamise lepingut toetuse saaja ja toetuse andja vahel ei sõlmita. Kõik oluline teave, mis on seotud toetuse väljamaksmisega sätestatakse toetuse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuses.

Lõike 2 sätestab, et toetus makstakse toetuse saajale välja tagasiulatuvalt. Toetuse väljamaksmise aluseks on projekti elluviimise aruande esitamine. Toetus makstakse toetuse saajale välja 14 kalendripäeva jooksul pärast toetuse anda poolt aruande kinnitamist. Vt. lisaks ka eelnõu § 20.

Paragrahviga 18 sätestatakse taotluse rahuldamise ja osalise rahuldamise otsuse muutmise alused ja kord.

Lõike 1 kohaselt peab toetuse saaja esitama toetuse andjale põhjendatud taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse muutmistaotluse, kui projekti elluviimisel selgub, et taotluse rahuldamise otsuses fikseeritud projekti tegevustes või eelarves on otstarbekas teha muudatus. Toetuse andja peab iga teavet hindama, sest olenemata toetuse saaja taotluse sõnastusest võib teave olla käsitletav sisuliselt taotluse rahuldamise otsuse muutmise taotluse või teatena. Muutmine toimub reeglina toetuse saaja algatusel, näiteks juhul, kui toetuse saaja peab möödapääsmatuks muuta projekti (toetatavat tegevust või selle ulatust või jäetakse tegevus ära või lisatakse täiendav tegevus), abikõlblike kulude kogumahtu või toetuse osakaalu abikõlblikest kuludest. Muutmise võimaldamine on sobiv ja vajalik, sest toetuse taotlemisel ei pruugita kõiki tulemuse saavutamiseks vajaminevaid tegevusi või tegevuste ulatust ette näha. Seega ei ole põhjendatud nõuda algsest kavandatud tegevusplaanist detailselt ja jäigalt kinnihoidmist. Samas ei ole põhjendatud objekti välja vahetamine. Muutuda ei tohi projekti eesmärk ja projekti tegevustega saavutatav tulemus.

Lõikes 2 täpsustatakse muutmistaotluse esitamise perioodi. Taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsust saab muuta, kuni see ei ole kehtivust kaotanud. Haldusakt kehtib kuni haldusaktiga antud õiguse või kohustuse lõpliku realiseerimiseni. Taotluse rahuldamise otsust võib muuta kuni abikõlblikkuse perioodi lõpuni, kuid mitte pärast projekti tegevuste lõppemist. Muutmistaotluse esitamisel on ka oluline, et see kõik planeeritavad muudatused on teostatavad ka abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevaks.

Lõike 3 kohaselt on toetuse andja õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui muutunud asjaolude tõttu ei ole projekt kooskõlas eelnõus sätestatud tingimustega, soovitud muudatuse korral on oodatavate tulemuste saavutamine kaheldav või projekti tegevuste lõpetamine projekti abikõlblikkuse perioodi jooksul ei ole tõenäoline. Sellisel juhul toetuse saaja taotluse taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ette nähtud tingimustel võimalik jätkata ning taotluse rahuldamise otsus

tunnistatakse täielikult või osaliselt kehtetuks. Juhul kui investeringuobjektile tehtavad kulud on võrreldes eelarves planeerituga suurenenud, katab selle toetuse saaja. Toetuse andjal on õigus jätta muutmistaotlus rahuldamata ka siis, kui esitatud taotlus ei ole sisuliselt põhjendatud ning muudatuste tegemine ei ole vajalik.

Lõikes 4 sätestatakse taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse muutmistaotluse osas teeb toetuse andja üldjuhul otsuse 30 kalendripäeva jooksul muutmistaotluse saamisest arvates.

Lõikes 5 sätestatakse, millal võib toetuse saaja teha projekti eelarve osas muudatusi ilma toetuse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse muutmist algatamata. Muudatused on lubatud planeeritud projekti eelarve piires. Kui muudatuste tõttu projekti eelarve suureneb, siis see vahe tuleb toetuse saajal katta oma rahalistest vahenditest.

Lõike 6 kohaselt on lubatud taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsust muuta tagasiulatavalt. Tegemist on erandina lõikes 1 toodust. Taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse tagasiulatuv muutmine peab olema põhjendatud.

Paragrahviga 19 sätestatakse taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise alused.

Lõikes 1 sätestatakse alused, millal võib taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuse tunnistada täielikult või osaliselt kehtetuks. Nendeks alusteks on:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud või taotlus oleks rahuldatud osaliselt;
- 2) kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsuse korral kõrvaltingimus ei saabu või kõrvaltingimust ei suudeta täita;
- 3) toetuse saaja taotlust taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 4) toetuse saaja esitab taotluse toetuse kasutamisest loobumise kohta.

Lõike 2 kohaselt tuleb toetuse saajal saadud toetus taotluse osalise või täieliku kehtetuks tunnistamise otsuse kohaselt tagastada. Toetuse taotluse osalise kehtetuks tunnistamise korral tuleb tagastada toetus kehtetuks tunnistamise otsuses sätestatud ulatuses.

Paragrahviga 20 kehtestatakse toetuse kasutamisega seotud aruande esitamise ja kinnitamise põhimõtted.

Lõikes 1 sätestatakse toetuse saajale projekti aruande esitamise kohustus, aruanne tuleb allkirjastada esindusõigusliku isiku poolt. Nõudeid aruandele täpsustatakse taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuses.

Lõike 2 kohaselt tuleb aruandes esitada fotod investeringuobjektist enne ja pärast toetuse kasutamist.

Lõike 3 kohaselt tuleb projekti aruanne esitada hiljemalt viieteistkümne kalendripäeva jooksul abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast, kuid üldjuhul mitte hiljem kui toetuse andmise kalendriaastale järgneval 15. jaanuariks. Kui abikõlblikkuse periood on pikendatud, siis tuleb lähtuda pikendamisel määratud tähtaegadest.

Lõikes 4 sätestatakse, et aruandes puuduste tuvastamisel teeb toetuse andja toetuse saajale ettepaneku puudused kõrvaldada. Üldjuhul antakse selleks toetuse saajale aega kuni neliteist kalendripäeva, mõjuval põhjusel võib antud tähtaega kas pikendada või lühendada. Toetuse andja võib aruandes tuvastatud puuduste ilmnemisel küsida toetuse saajalt selgitusi ja lisadokumente aruandes esitatud andmete kohta või nõuda aruande täiendamist ehk puuduste kõrvaldamist. Toetuse saajale puuduste kõrvaldamiseks antud perioodiks peatub aruande menetlemise aeg. Kui puudus kõrvaldatakse, loetakse puudusega seotud nõue täidetuks.

Lõikes 5 sätestatakse, et toetuse andja ei kinnita aruannet, kui:

- 1) toetuse saaja on aruandes või toetuse kasutamise seotud dokumendis esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid;
- 2) toetuse saaja ei ole taotluse rahuldamise või osalise rahuldamise otsuses ettenähtud projekti tegevusi eeltoodud otsuses määratud tähtajaks teinud või toetuse saaja kirjeldatud tegevused ei ole tõendatud.

Paragrahviga 21 reguleeritakse toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist ja toetuse tagasimaksmist nimetatud otsuse alusel. Toetust taotledes nõustub taotleja toetuse eraldamise tingimustega, sealhulgas kohustusega maksta toetus tagasi, kui toetust on kasutatud mitteabikõlbliku kulu katteks või muul toetuse tagasinõudmise aluse esinemisel. Toetuse tagasinõudmise otsuse puhul on tegemist haldusmenetluse seaduse tähenduses haldusaktiga.

Lõigetes 1-2 sätestatakse, millal tehakse otsus toetuse osalise või täieliku tagasinõudmise kohta. Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks siis, kui hüvitamiseks esitatud kulu osutub mitteabikõlblikuks. Näiteks sama kulusumma on hüvitamise aluseks juba olnud, kulu liik ei ole abikõlblik, kulu liik on abikõlblik, kuid see ei ole seotud toetatava tegevusega. Kulu võib lugeda mitteabikõlblikuks puuduste kõrvaldamiseks täiendava tähtaja andmiseta, kui on ilmselge, et puudusi kõrvaldada ei saa. Toetuse tagasinõudmise otsus tuleb teha näiteks ka siis, kui selgub, et toetust on välja makstud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks. Sellisel juhul kaalutusõigus, kas teha toetuse tagasinõudmise otsus või mitte, puudub. Kaalutusõigus puudub ka juhul, kui toetuse andmine ei ole kooskõlas riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise regulatsiooniga. Toetuse tagasinõudmise otsus tehakse kaalutusõiguse alusel, kui toetuse saaja on rikkunud toetuse saaja kohustust või jätnud täitmata nõude, mis on mõjutanud või võib mõjutada kulude abikõlblikkust. Siin peetakse silmas olukorda, kus toetuse saaja ei järgi menetluskorda või ei täida kohustust või nõuet.

Näiteks on kahjustatud rahaliste vahendite säästliku kasutamise põhimõtet. Kui toetuse saaja suhtes on algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus, ei tekita see fakt üksi veel iseenesest alust teha otsus toetus tagasi nõuda, kuid on toetuse andjale ajendiks, et hinnata, kas toetatav tegevus jääb sealjuures pooleli või mitte.

Enne toetuse tagasinõudmise otsuse tegemist tuleb anda toetuse saajale võimalus asjaolusid selgitada. Sellega tagatakse, et toetuse saaja on tema suhtes käimas olevast menetlusest teadlik ning ta on saanud otsustamisel teada olevaid asjaolusid selgitada ja toetuse andja on saanud neid otsuse tegemisel arvesse võtta.

Lõike 3 kohaselt tuleb toetuse andjal põhjendada toetuse tagasinõudmise määra tagasinõudmise otsuses. Tagasinõudmise määra puhul on tegemist toetuse andja kaalutusõigusega ning selle otsuse kujunemine peab olema toetuse saajale arusaadav.

Lõige 4 sätestab toetuse tagasinõudmise või osalise tagasinõudmise otsuses esitatavad andmed.

Lõike 5 kohaselt saadab toetuse andja tagasinõudmise või osalise tagasinõudmise otsuse toetuse saajale elektrooniliselt. Toetuse tagasinõudmise otsus kui haldusakt hakkab haldusmenetluse seaduse § 61 lõike 1 järgi kehtima alates selle teatavaks tegemisest või kättetoimetamisest koostoimes haldusmenetluse seaduse § 62 lõike 2 punktiga 2, mille kohaselt tuleb haldusakt teha menetlusosalisele kättetoimetamisega teatavaks, kui varasem haldusakt tunnistatakse kehtetuks või seda muudetakse. Toetuse saaja peab toetuse tagasi maksma toetuse tagasinõudmise otsuses näidatud summas ja tähtajaks.

Lõikes 6 sätestatakse, et põhjendatud juhul võib toetuse saaja taotleda toetuse tagasimaksmise ajatamist, kui korraga maksmine seab toetuse saaja olulisel määral makseraskustesse. Toetuse saaja võib taotleda tagasinõude ajatamist 14 kalendripäeva jooksul toetuse tagasinõudmise otsuse kättesaamisest arvates. Ajatamise taotluses tuleb esitada ajatamise vajaduse põhjendus ja soovitud ajatamise kava.

Lõige 7 kohustab kõiki toetuse tagasinõudmise, tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisega seotud dokumente toetuse saajal ja toetuse andjal säilitada raamatupidamise seaduse §-s 12 sätestatud tähtaja lõpuni.

6. peatükk. Poolte õigused ja kohustused

Paragrahviga 22 kehtestatakse toetuse saaja õigused ja kohustused.

Lõikes 1 sätestatakse toetuse saaja õigused.

Punkti 1 kohaselt on toetuse saajal õigus saada toetuse andjalt teavet ja nõuandeid, mis on seotud toetuse kasutamist puudutavates õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega. Toetuse saaja võib pöörduda toetuse andja poole saamaks juhiseid toetuse taotlemise ja tehtud otsuste osas.

Punkti 2 kohaselt on toetuse saajal õigus taotleda nõusolekut teha projekti tegevustes või elarves põhjendatud muudatusi.

Punktis 3 rõhutatakse üle toetuse saaja õigus toetusest igal ajal loobuda.

Lõikes 2 sätestatakse toetuse saaja kohustused, mis rakenduvad alates taotluse rahuldamise otsuse jõustumisest. Toetuse saaja peab tagama eelnõus sätestatud kohustuste täitmise ja eduka elluviimise taotluse rahuldamise otsuses ja eelnõus fikseeritud tähtaegade ja tingimuste kohaselt.

Punkti 1 kohaselt peab toetuse saaja viima projekti rahuldatud taotluse kohaselt ehk seal nimetatud eesmärkidel kavandatud tegevuste abil ning saavutama tema enda kavandatud tulemused. Projekti eesmärgid ja tulemused ning nende saavutamiseks kavandatavad tegevused peavad olema kooskõlas eelnõus sätestatud tingimustega.

Punkti 2 kohaselt peab toetuse saaja järgima projekti elluviimisega seotud teenuste ostmisel riigihangete seaduse põhimõtteid ka siis, kui ta ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses. Kui toetuse saaja ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses, peab ta tõendama, et ostu maksumuse kujunemisel on järgitud riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud nõudeid. Riigihangete

seaduse tähenduses mittehankijate kohustust ühtlustatakse riigihangete seaduse tähenduses hankijate kohustusega, sest mõlemal juhul on tegemist avaliku ressursi kasutamisega. Toetuse saaja peab võtma võrreldavad hinnapakkumised.

Punkti 3 kohaselt peab toetuse saaja toetuse tagastama, kui toetuse andja esitab tagasinõudmise või osalise tagasinõudmise otsuse. Toetust tagastatakse vastavalt toetuse tagasinõudmise otsuses sätestatule.

Punkti 4 kohaselt peab toetuse saaja toetuse andjale esitama ettenähtud viisil ja tähtaja jooksul nõutud teabe ja aruande. See hõlmab toetuse saajalt üldist korrektsust teabe ja aruannete esitamisel, sealhulgas arusaadavate selgituste andmist, õigete ja täielike andmete ning nõutud dokumentide tähtaegset esitamist.

Punktides 5 - 7 sätestatakse kohustused seoses kulude dokumenteerimisega. Toetuse saaja peab pidama raamatupidamisarvestust toetuse ja omafinantseeringu kohta, säilitama projekti kulu- ja maksedokumentid muudest toetuse saaja kulu- ja maksedokumentidest selgelt eristatavalt ning katma kõik projekti kulud pangaülekandega. Kõik kulud peavad olema kaetud toetuse saaja pangaülekannetega ning tõendatavad. Sularahas tehtud kulud loetakse mitteabikõlblikeks kuludeks.

Punkti 8 - 10 kohaselt peab toetuse saaja aitama kaasa toetuse andja kontrollitegevusele, sest eelkõige on toetuse saaja kohustatud tõendama kulude abikõlblikkust ning esitatud teabe õigsust või paikapidavust, sealhulgas peab toetuse saaja esitama asjakohased raamatupidamis- ja pangadokumentid, lepingud ja juhtimisotsused, et veenda toetuse andjat, et tegemist ei ole pettuse ega topeltfinantseerimisega ning täiendavat tuluallikat ei ole tekkinud. Nimetatud kohustuse rikkumine võib kaasa tuua toetuse vähendamise ja toetuse tagasinõudmise eelkõige seetõttu, et kulu abikõlblikkuses või kohustuste täitmisel ei saa veenduda. Toetuse saaja peab tagama, et lähtutakse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttest, mida tuleb rakendada ka projekti elluviimisega seotud finantsandmete kajastamisel. Projekti finantsandmed, st projektiga seotud kulud ja nende maksumus peavad olema üheselt eristatavad, sealjuures see, millised neist on käsitletavad abikõlblikena. Nimetatud kohustuste rikkumine võib kaasa tuua toetuse tagasinõudmise otsuse.

Punkti 11 kohaselt on toetuse saajal kohustus säilitada kulu abikõlblikkust tõendavad dokumentid ja muud tõendid raamatupidamiseseaduses kehtestatud tingimuste kohaselt. Sellist kohustust tuleb rakendada niiviisi, et kui muust seadusest või näiteks Euroopa Liidu riigiabi reeglitest tuleneb siiski pikem dokumentide või andmete säilitamise kohustus, siis tuleb järgida pikemaid tähtaegu.

Punkti 12 ja 13 kohaselt peab toetuse saaja teavitama viivitamata kirjalikult toetuse andjat taotluses esitatud või projekti elluviimisega seotud andmete muutumisest. Toetuse andja hindab saadud teabe alusel, kas projekti rakendamistingimused või toetuse andmise eeldused on endised või vajab taotluse rahuldamise otsus muutmist. Toetuse saaja peab taotlema nõusolekut toetuse kasutamise tingimuste, sealhulgas projekti tegevuste, tulemuste, eelarve ja tähtaegade muutmiseks, kui muudatus eeldab taotluse rahuldamise otsuse muutmist.

Punkti 15 kohaselt peab toetuse saaja taotlema toetuse andjalt nõusolekut taotluses sisalduva projekti tegevuste muutmiseks.

Punkti 16 kohaselt kandma kõik kulud, mis tulenevad objekti kallinemisest võrreldes taotluse rahuldamise otsuses kajastatud summaga.

Paragrahviga 23 kehtestatakse toetuse andja õigused ja kohustused.

Lõike 1 punktidega 1-4 sätestatakse toetuse andja õigused kontrollida projekti elluviimist ning nõuda asjakohaste täiendavate andmete ja dokumentide esitamist. Ühtlasi antakse toetuse andjale õigus teha abikõlblike kulude kontrolli toetuse saaja juures kohapeal. Kohapealse kontrolli käigus saab tuvastada toetuse saaja kohustuste täitmist, sealhulgas projekti tegevuste toimumist ja edenemist ehk toetuse andmise aluseks olevate tulemuste saavutamist, projekti kulude ja tulude kohta eraldi arvepidamise olemasolu ning tehingute kajastamist raamatupidamises. Kohapealse kontrolli käigus kontrollitakse ka toetuse andjale abikõlblike kulude kohta esitatud dokumentide vastavust originaalile. Samuti on toetuse andjal õigus tunnistada taotluse rahuldamise otsus või selle osa kehtetuks ning teha toetuse tagasinõudmise otsus.

Lõike 2 punktide 1-11 kehtestatakse toetuse andja kohustused. Toetuse andja kohustub kuulutama välja taotlusvooruga oma veebisaidil, menetlema taotlused ning maksma rahuldatud taotluse alusel toetust, kontrollima kulude abikõblikkust ja vajadusel tegema toetuse tagasinõudmise otsuse.

Paragrahv 24 reguleerib vaide esitamist ja menetlemist. Toetuse andja otsuse või toiminguga peale võib esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras. Vaide lahendab toetuse andja.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõuga ei võeta üle ega rakendata Euroopa Liidu õigust. Eelnõu on kooskõlas Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2831, 15.12.2023) ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2832 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 2023/2832, 15.12.2023).

4. Määruse mõjud

4.1 Sotsiaalne mõju

Sihtrühm: kohalik kogukond

Mõju ulatus: Toetuse andmisega paraneb kohapealne turvalisus läbi vabatahtlike päästeühenduste toimepidevuse kasvu ja varustuse paranemise. Pääste ühingud on kogukonnas ohuteadlikkuse kujundajateks ja inimestes õnnetusi ennetavaid hoiakute ja käitumiste parandajateks.

Mõju avaldumise sagedus ning ebasoovitava mõju esinemise risk on **väike**. Eelnõu rakendamise kaasnep sihtgrupile pigem positiivne mõju.

Järeldus mõju olulisuse kohta: mõju sihtgrupile on **väheoluline**, kuid positiivne.

4.2. Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele

Sihtrühm 1: Päästeamet

Mõju ulatus: Eelnõu rakendamise kaasnep mõningane töökoormuse kasv Päästeametile, kuid kuna toetusvooru läbiviimine ei ole toetuse andja jaoks uus tegevus, ei teki eelduslikult vajadust lisatöökohtade järele. Võrreldes Päästeameti kõigi ülesannetega on mõju vähene.

Mõju avaldumise sagedus ning ebasoovitava mõju esinemise risk on **väike**, sest Päästeameti ülesandeid eelnõuga ei muudeta. Seega ei kaasne vajadust muudatustega kohaned.

Järeldus mõju olulisuse kohta: mõju sihtrühmale on **väheoluline**.

Sihtrühm 2: kohaliku omavalitsuse üksus, kes on Päästeametiga sõlminud pääste- ja ennetustöö lepingu

Mõju ulatus: Eelnõu rakendamise võib kohaliku omavalitsuse üksusele kaasneda mõningane töökoormuse kasv, kuid kuna toetusvoorus osalemine ei ole toetuse taotleja jaoks uus tegevus, ei teki eelduslikult vajadust lisatöökohtade järele. Taotlusvoorus osalemine ei ole kohaliku omavalitsus üksuse jaoks kohustuslik, vaid võimalus saada kindla eesmärgi täitmiseks lisa rahalisi vahendeid.

Mõju avaldumise sagedus ning ebasoovitava mõju esinemise risk on **väike**, sest kohaliku omavalitsuse üksuse ülesandeid eelnõuga ei muudeta. Seega ei kaasne vajadust muudatustega kohaned.

Järeldus mõju olulisuse kohta: mõju sihtrühmale on **väheoluline**.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Päästeamet teostab kõik tegevused seoses toetuse andmisega ehk korraldab taotlusvooru, menetleb toetuse taotlusi, nõustab taotlejaid ja toetuse saajaid ning tagab toetuse andmise ja kasutamise kontrolli vastavalt määrusele.

Projektikonkurssi rahastatakse Päästeameti eelarvest. Määruse rakendamise ei kaasne täiendavaid riigieelarvelisi tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist, sest eelnõuga ei kaasne lisategevusi ja seega ei ole vaja planeerida kohanemiseks lisaaega.

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS vahendusel koostöölastamiseks Rahandusministeeriumile ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile ja arvamuse avaldamiseks Päästeametile, Päästeliidule ning Eesti Linnade ja Valdade Liidule.